

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2

NARATHIWAT PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

SAFE HUG AREA+

การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย

ความเป็นมา

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ กำหนดวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของคนทุกช่วงวัยจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในทุกรูปแบบ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ และภัยจากไซเบอร์ ทั้งนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๙) ได้ตระหนักถึงความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ อันเกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี จึงมุ่งเน้นให้การศึกษา มีบทบาทในการสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายจุดเน้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ข้อที่ ๘ คือ การมุ่งเน้นเสริมสร้างความปลอดภัยของโรงเรียน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นใจให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้อยู่ในพื้นที่ที่ปลอดภัย มีความพร้อมทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม นโยบายดังกล่าวเน้นการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างระบบเฝ้าระวังและดูแลความปลอดภัยอย่างเข้มแข็ง ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เพื่อร่วมกันป้องกันเหตุการณ์ที่อาจเป็นอันตราย หรือสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้ยังรวมถึงการสร้างภูมิคุ้มกันในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยง โดยเฉพาะปัญหา ยาเสพติด ซึ่งเป็นภัยคุกคามร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและสุขภาพจิตของเยาวชนอย่างกว้างขวาง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒ ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา และภาษา อีกทั้งยังเผชิญกับสถานการณ์ความไม่สงบเป็นระยะ สภาพแวดล้อมเช่นนี้ ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรในสังกัดทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม การจัดการศึกษาในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงจำเป็นต้องมีระบบดูแลความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม และสามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นภัยจากสถานการณ์ความไม่สงบ ภัยสังคม ภัยเทคโนโลยี อุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน เป็นต้น เพื่อให้ นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการคุ้มครองดูแลอย่างปลอดภัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒ จึงตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบความปลอดภัยในโรงเรียน จนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม Safe Hug Area นี้ขึ้นมา ซึ่งมีแนวคิดมาจากการสร้างพื้นที่ปลอดภัย สำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านความปลอดภัยผ่านกระบวนการ NR๒ Safe Model ซึ่งเป็นระบบบูรณาการที่ยึดหลัก ๓ ป. ได้แก่ ป้องกัน ปลุกฝัง ปราบปราม

วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อจัดการศึกษาให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความปลอดภัยทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม
๒. เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียน
๓. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับโรงเรียน และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

๑. ร้อยละ ๑๐๐ ของโรงเรียนในสังกัด มีแผนมาตรการความปลอดภัยครอบคลุมทุกมิติ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง
๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการคุ้มครองดูแลความปลอดภัยในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม
๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีโรงเรียนต้นแบบในการขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียน อย่างน้อย ๑ โรงเรียน และสามารถขยายผลแนวปฏิบัติไปยังโรงเรียนอื่นในเขตพื้นที่ได้

เชิงคุณภาพ

๑. นักเรียน ครู และบุคลากรมีความตระหนักรู้ และสามารถรับมือต่อภัยคุกคามทุกรูปแบบได้
๒. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้
๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในสังกัดทุกแห่งมีความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเสริมสร้างความปลอดภัยในทุกมิติ

กระบวนการ

นวัตกรรม Safe Hug Area หรือ พื้นที่
อ้อมกอดที่ปลอดภัย เป็นนวัตกรรมขับเคลื่อน
การดำเนินงานความปลอดภัยของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒
โดยใช้กระบวนการภายใต้แนวคิด NR๒ SAFE
Model ซึ่งเป็นการจัดการความปลอดภัย
ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการด้วย
หลัก ๓ ป. (ป้องกัน ปลูกฝัง ปราบปราม)
เพื่อยกระดับความปลอดภัยให้เกิดขึ้นจริง
ในทุกระดับของการจัดการศึกษา สร้างให้
โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัย อุ่นใจสำหรับนักเรียน
ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ
ดังนี้

N - Network = การสร้างภาคีเครือข่าย

R_๑ - Risk Analysis = การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในโรงเรียน

R_๒ - Report = มีระบบการรายงานเหตุความไม่ปลอดภัยของโรงเรียน

S - Safety system = การสร้างระบบความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพ

A - Awareness = การสร้างความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัย

F - Functional learning = การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

E - Evolution & Empowerment = การประเมินผลและการเสริมสร้างพลังใจ

กระบวนการดำเนินงาน

นวัตกรรม

การดำเนินการ

NETWORK	การสร้างภาคีเครือข่ายภายใน - สพป.นราธิวาส เขต ๒ มีการสร้างภาคีเครือข่ายภายในองค์กร โดยประสานความร่วมมือระหว่างกลุ่มงานต่าง ๆ เช่น กลุ่มอำนวยการ : กำหนดมาตรการความปลอดภัย การระดมทุนช่วยเหลือ , กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา : จัดอบรมให้ความรู้ด้านความปลอดภัย ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ , กลุ่ม ICT : พัฒนาระบบสื่อสารและช่องทางการแจ้งเหตุ จัดทำฐานข้อมูลด้านความปลอดภัยและรายงานผล กลุ่มกฎหมาย : ตรวจสอบข้อเท็จจริงและให้คำแนะนำเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา : กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัย เป็นต้น - สพป.นราธิวาส เขต ๒ มีคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัย และมีทีมสหวิชาชีพ ในการลงพื้นที่ช่วยเหลือนักเรียน ครู และบุคลากร ซึ่งได้แก่ นักวิชาการศึกษา นักจิตวิทยา โรงเรียน นิติกร นักวิชาการเงินและบัญชี เป็นต้น - สพป.นราธิวาส เขต ๒ มีทีมพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา (พสน.) ที่เข้มแข็งในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียน โดยมุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ และส่งเสริมพฤติกรรมด้วยวิธีการเชิงบวก ซึ่งมีกำหนดจัดกิจกรรม สัปดาห์ในทุกๆ เดือน - สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้สร้างช่องทางการประสานงานสำหรับการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อใช้ในการประสานงานต่างๆ แลกเปลี่ยนการดำเนินงาน ซึ่งมีผู้รับผิดชอบงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียน ทั้ง ๑๑๗ โรงเรียน การสร้างภาคีเครือข่ายภายนอก - สพป.นราธิวาส เขต ๒ มีภาคีเครือข่ายที่ร่วมกันสนับสนุนการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยโรงพยาบาลประจำอำเภอ โรงพยาบาลประจำจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สถานีตำรวจในพื้นที่ทั้ง ๘ แห่งในพื้นที่บริการ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส ศูนย์พัฒนาสังคมจังหวัด ศูนย์สุขภาพจิตที่ ๑๒ เป็นต้น และได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชน รพ.สต. ซึ่งการได้มีภาคีเครือข่ายอย่างเข้มแข็ง ส่งผลให้มีระบบการส่งต่อที่ดีและรวดเร็ว - สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้ส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรง สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในโรงเรียนในทุกมิติ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลประจำอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ หน่วยงานกองกำลังในพื้นที่ ผู้นำชุมชน เพื่อร่วมกันดูแลความปลอดภัย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม
---------	--

กระบวนการดำเนินงาน

RISK ANALYSIS

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งมีการดำเนินการวิเคราะห์ ๓ ด้าน ดังนี้

๑. วิเคราะห์พื้นที่จุดเสี่ยง โดยให้โรงเรียนในสังกัด สำรวจพื้นที่เสี่ยงที่อาจเกิดอุบัติเหตุหรืออันตราย เช่น บริเวณใกล้ถนน ห้องน้ำ หลังอาคารเรียน สนามเด็กเล่น ห้องครัว เป็นต้น เมื่อวิเคราะห์เสร็จแล้ว ให้โรงเรียนในสังกัดทำแผนผังจุดเสี่ยงในโรงเรียน เพื่อดำเนินการวางแผนแก้ไข

๒. การวิเคราะห์ภัยเสี่ยง ๓ อันดับแรกของโรงเรียน ระบุเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดสูง และส่งผลกระทบต่อรุนแรง โดยจากการวิเคราะห์ในสังกัด พบว่าภัยที่มีความเสี่ยง ๓ อันดับแรกของโรงเรียนในสังกัด ได้แก่ ๑. อุบัติเหตุ ๒. เหตุความไม่สงบในพื้นที่ ๓. การกลั่นแกล้งรังแก

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงของแผนการดำเนินงานหรือกิจกรรม โดยมีการตรวจสอบว่าแต่ละกิจกรรมที่โรงเรียนจัด มีความเสี่ยงใดบ้าง เพื่อดำเนินการวางแผนควบคุม

REPORT

- สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้มีระบบการรายงานเหตุความไม่ปลอดภัยในโรงเรียน Safety Nara ๒ โดยให้โรงเรียนในสังกัดแจ้งเหตุผ่านระบบ Safety Nara ๒ เมื่อโรงเรียนได้รายงานผ่านระบบแล้ว ระบบจะแจ้งเตือนผ่านไลน์ที่ศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สพป.นราธิวาส เขต ๒ ซึ่งประกอบด้วย ผอ.เขต รองผอ.เขต ผอ.กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา นักวิชาการศึกษานักจิตวิทยาโรงเรียน นิติกร เป็นต้น เมื่อ สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้รับการแจ้งเหตุแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการประสานผู้อำนวยการโรงเรียนทันที เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และวางแผนในการลงพื้นที่ช่วยเหลือ โดยจะดำเนินการเร่งให้ความช่วยเหลือทันที และรายงานให้ สพฐ.ทราบต่อไป

- สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้มีการจัดทำคู่มือการใช้งานระบบ Safety Nara ๒ และมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานระบบอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์คู่มือผ่านเว็บไซต์ สพป.นราธิวาส เขต ๒

กระบวนการดำเนินงาน

SAFETY SYSTEM

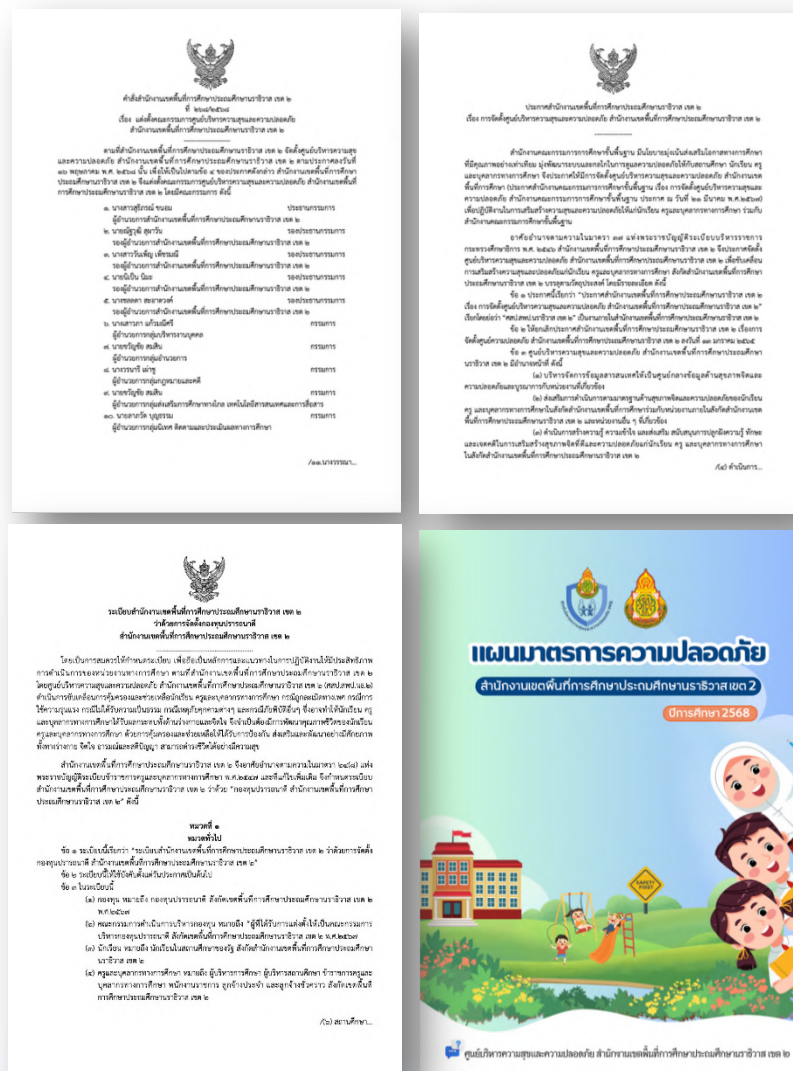
- สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้ดำเนินงานขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัยอย่างเข้มแข็งและเป็นระบบ โดยมีกระบวนการดำเนินงานเป็นขั้นตอน ดังนี้

๑. จัดประชุมจัดตั้งศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย สพป.นราธิวาส เขต ๒ และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียน โดยมีการแบ่งหน้าที่ภาระงานตามคู่มือศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัยของ สพฐ. อย่างชัดเจน และมีการแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประสานงานในเหตุการณ์ฉุกเฉิน

๒. กำหนดมาตรการความปลอดภัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๒ และให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการจัดทำมาตรการความปลอดภัยของโรงเรียน โดยให้โรงเรียนในสังกัดปรับเป็นบริบทของแต่ละโรงเรียนและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๓. กำหนดกิจกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนความปลอดภัยในโรงเรียน

๔. ได้จัดตั้งกองทุนปรารถนาดี เพื่อใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน ครู และบุคลากรทางศึกษาที่ประสบเหตุต่าง ๆ

กระบวนการดำเนินงาน

AWARENESS

- สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้จัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้ความปลอดภัยแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีกิจกรรม ดังนี้

๑. สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้ดำเนินการจัดประชุมผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด เป็นประจำทุกเดือน เพื่อเป็นเวทีในการติดตามผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัย แก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

๒. การอบรมเพื่อการรับมือต่อภัยคุกคามทุกรูปแบบ แก่ครูผู้รับผิดชอบงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียน ทั้ง ๑๑๗ โรงเรียน เพื่อให้ครูนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปขยายผลจัดกิจกรรมในโรงเรียนของตนเองต่อไป

๓. การอบรมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์เพื่อรณรงค์สร้างการรับรู้เกี่ยวกับโทษ และพิษภัยของบุหรี่ไฟฟ้า โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นครูผู้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด ทั้ง ๑๑๗ โรงเรียน และนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทุกโรงเรียน

๔. การอบรมเชิงปฏิบัติการ โปรแกรมกลุ่มเสริมพลังครูและผู้นำปกครอง เพื่อการปรับพฤติกรรมนักเรียน แก่ครูและผู้นำปกครองที่สนใจ

๕. กิจกรรมเสริมสร้างความปลอดภัยบนท้องถนน “รู้เท่าทัน ไม่สูญเสีย” แก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

๖. การอบรมการป้องกันและแก้ไขปัญหากลั่นแกล้งในโรงเรียน (หยุดบูลลี่ในโรงเรียน) แก่ครูและนักเรียนแกนนำหรือนักเรียนที่มีพฤติกรรมกลั่นแกล้ง

๗. กิจกรรมอบรม Check Up ใจ จับมือไว้แล้วไปด้วยกัน เฝ้าระวังสุขภาพจิตนักเรียนวิถีใหม่ ด้วย ระบบ School Health Hero แก่ครูผู้รับผิดชอบ

๘. อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูที่ปรึกษาเชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต

๙. กิจกรรมการป้องกันและรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๑๐. ค่ายพัฒนาผู้นำนักเรียน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๑๑. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ

๑๒. โครงการ YC เพื่อนที่ปรึกษา

- สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้ให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการกิจกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง (Safety Awareness) เพื่อปลูกฝัง ป้องกันและปราบปรามจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

- สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้ให้โรงเรียนในสังกัดจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความปลอดภัยและให้โรงเรียนในสังกัด นำความรู้เกี่ยวกับภัยต่างๆ ไปบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอน เช่น รายวิชาสุขศึกษา วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

กระบวนการดำเนินงาน

FUNCTIONAL LEARNING

- สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้กำหนดแนวทางให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยผ่านการลงมือปฏิบัติ และสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. กำชับให้โรงเรียนในสังกัดซักซ้อมแผนเผชิญเหตุในโรงเรียน โดยให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน จัดการซักซ้อมแผนรับมือภัยความไม่ปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า ภาคเรียนละ ๒ ครั้ง โดยเน้นภัยที่มีความเสี่ยงสูงเฉพาะตามบริบทของแต่ละโรงเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียนและครูมีส่วนร่วมตั้งแต่การรับรู้เหตุ การตอบสนอง การแจ้งเหตุการอพยพ และการประเมินสถานการณ์ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ได้จริง และมีทักษะการรับมือต่อภัยคุกคาม

๒. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมการอบรมหลักการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การห้ามเลือด การช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) และการดูแลบาดแผลเบื้องต้น เป็นต้น

EVOLUTION AND MPOWERME

- สพป.นราธิวาส เขต ๒ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยประเมินจากการรายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนความปลอดภัยของโรงเรียนในสังกัด ซึ่งสพท.กำหนดให้โรงเรียนส่งผลการดำเนินงานเป็นรายภาคการศึกษา และมีการลงพื้นที่ประเมินผลจากการนิเทศการเตรียมพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน การประกวดโรงเรียนต้นแบบด้านความปลอดภัย เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง โดยเน้นย้ำให้โรงเรียนในสังกัด ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความปลอดภัยในทุกมิติและสร้างขวัญกำลังใจ สนับสนุนทั้งทรัพยากรและงบประมาณในการขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัย เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้านการดูแลความปลอดภัยนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

จุดเด่นของนวัตกรรม

๑. เป็นนวัตกรรมด้านความปลอดภัยที่พัฒนาโดยยึดบริบทของ สพพ.นราธิวาส เขต ๒ เป็นหลัก ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านสังคม พื้นที่วัฒนธรรม และความเสี่ยงเฉพาะถิ่น และสามารถปรับประยุกต์ได้ตามบริบทของโรงเรียนในพื้นที่อย่างแท้จริง

๒. เป็นโมเดลที่ครอบคลุมทุกมิติของความปลอดภัยในโรงเรียน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นพื้นที่อบอุ่นสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

๓. เน้นการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชุมชน และหน่วยงานภายนอกอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้การขับเคลื่อนสามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว

๔. เน้นการซ่อมแผนเผชิญเหตุที่นำไปใช้ได้จริง ซ่อมแผนเผชิญเหตุที่อิงจากสถานการณ์จริงในพื้นที่ เช่น เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ อุบัติเหตุและภัยจากธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยๆ โดยการซ่อมจะเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ปก. หรือโรงพยาบาลชุมชน

๕. เป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญในการเสริมพลังใจคณะทำงาน

๖. ประเมินผลได้จริง โดยประเมินผ่านการสะท้อนจากผู้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน สถิติการรายงานเหตุและการช่วยเหลือ และข้อมูลจากการลงพื้นที่ ทำให้สามารถนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงและต่อยอดในปีต่อไปอย่างต่อเนื่อง

แนวทางความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับโรงเรียน

๑. การกำหนดนโยบายและทิศทางร่วมกัน

ในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๒ ได้มีการกำหนดกรอบนโยบาย แนวทาง และเป้าหมายด้านความปลอดภัยในโรงเรียน โดยสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปรับให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย การกำหนดมาตรการความปลอดภัยในเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนให้ เป็นไปตามบริบทของแต่ละโรงเรียน ตลอดจนการจัดระบบรายงานเหตุความไม่ปลอดภัยในโรงเรียน

๒. การสนับสนุนด้านทรัพยากรและการพัฒนาศักยภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๒ มีบทบาทในการสนับสนุนโรงเรียนทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร สื่อ และการพัฒนาศักยภาพครูและผู้บริหารโรงเรียน ผ่านการอบรม เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือการจัดทำคู่มือการดำเนินงาน ขณะที่โรงเรียนมีหน้าที่นำความรู้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตน เช่น การฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ หรือการอบรมนักเรียนแกนนำ

๓. การพัฒนาและปรับปรุงระบบความปลอดภัยร่วมกัน สพท.และโรงเรียน ทำงานร่วมกันในการพัฒนาระบบที่เหมาะสมกับบริบทจริง ไม่ว่าจะเป็นแผนมาตรการความปลอดภัย ระบบการแจ้งเหตุ การจัดการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ตลอดจนแนวทางการเฝ้าระวังภัยใหม่ ๆ เช่น ภัยไซเบอร์ การกลั่นแกล้งในโลกออนไลน์ หรือพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน โดย สพท. จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานและให้คำปรึกษาในการจัดทำระบบที่มีประสิทธิภาพ

๔. การติดตาม ประเมินผล และสะท้อนกลับ
 สพท. จะเข้าตรวจเยี่ยมโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้คำแนะนำในการปรับปรุง และสะท้อนผลการดำเนินงานกลับไปยังโรงเรียน และการประเมินผลจากการรายงานผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นระยะๆ ตลอดจนแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ผ่านการอบรมพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานด้านความปลอดภัย

๕. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย
 ทั้ง สพท. และโรงเรียนต้องทำงานร่วมกับชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานความมั่นคง หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน หรือสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านความปลอดภัยครอบคลุมทุกมิติ

ผลสำเร็จ / ผลลัพธ์ / หลักฐานความสำเร็จ

๑. โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนมีการจัดการศึกษาให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความปลอดภัยทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม มีแผนมาตรการความปลอดภัยที่สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบันของแต่ละพื้นที่ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ มีภาคีเครือข่ายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ สพท. นราธิวาส เขต ๒ ได้รับผลการติดตาม และการประเมินตัวชี้วัดด้านการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัยปีการศึกษา ๒๕๖๗ ในระดับดีเยี่ยม

๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการคุ้มครองและดูแลความปลอดภัยในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ส่งผลให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิต โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ มีการรายงานความไม่ปลอดภัยของนักเรียนและครูมาในระบบ Safety NARA ๒ จำนวน ๔๒ ราย ได้รับการช่วยเหลือทั้งหมด ๔๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีโรงเรียนต้นแบบที่ดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สามารถถ่ายทอดและขยายผลแนวปฏิบัติที่ดีไปยังโรงเรียนอื่น ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาต้นแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัย ระดับประเทศจำนวน ๒ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านมโนะ และโรงเรียนบ้านหัวคลอง

kestตัวอย่างความสำเร็จในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียนอย่างเป็นระบบ

กรณี นักเรียนถูกแม่กระทำทารุณกรรม”

เนื่องด้วย สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้รับแจ้งจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมูโนะว่า เด็กหญิงเอ (นามสมมุติ) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถูกมารดากระทำทารุณกรรม และทำร้ายร่างกายเป็นประจำ โดยมารดาของนักเรียนมีพฤติกรรมติดสารเสพติด ไม่ได้ประกอบอาชีพ และมักบังคับให้นักเรียนออกไปทำงานและซื้อยาเสพติดมาให้ มีการบังคับไม่ให้นักเรียนไปโรงเรียน หากนักเรียนไม่ทำตาม มักจะถูกทุบตีเป็นประจำ หลังจากได้รับรายงาน สพป.นราธิวาส เขต ๒ ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ได้แก่ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนราธิวาส (พมจ.) บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดนราธิวาส องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน เพื่อวางแผนให้ความช่วยเหลือ และลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ บ้านพักของนักเรียนจากการตรวจสอบพบว่านักเรียนถูกกระทำทารุณกรรมจริง โดยมารดามีอาการป่วยทางจิตมีอาการหูแว่ว ประสาทหลอน และมีพฤติกรรมเสพติดอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังทำร้ายร่างกายนักเรียนรวมถึงน้องอีก ๒ คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านแมแบ๊ะ

เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส ได้ประเมินสถานการณ์และมีความเห็นว่า นักเรียนควรได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ โดยให้นักเรียนเข้าไปอยู่ในความดูแลของบ้านพักเด็กเป็นการชั่วคราวเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อชีวิตและสุขภาพจิต และได้ส่งมารดาเข้ารับการบำบัดสารเสพติดที่โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์ ปัจจุบันนักเรียนทั้ง ๓ คนอยู่ในความดูแลของคุณตา และนักเรียนมาเรียนตามปกติ

"ความสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกรณีดังกล่าว
เกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง ระบบการประสานงาน
และการส่งต่อที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด
ทำให้นักเรียนมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต และสามารถเรียนได้อย่างมีความสุข"

การเผยแพร่ / ประชาสัมพันธ์

๑. มีการประชาสัมพันธ์ นวัตกรรม Safe Hug Area ผ่านเว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ Facebook Fanpage ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒

๒. มีการเผยแพร่แผนการดำเนินงานมาตรการความปลอดภัยระดับเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนต้นแบบ ไปยังโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัย

๓. นักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้มาศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการการดำเนินงานความปลอดภัย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. การมีแผนการดำเนินงานความปลอดภัยที่เป็นรูปธรรม และชัดเจน
๒. การมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมจากชุมชน ที่ช่วยสนับสนุนในการดูแลช่วยเหลือทุกระบบ
๓. การสื่อสารและสร้างความตระหนักรู้อย่างสม่ำเสมอ
๔. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง
๕. การกำกับติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆ

การขยายผลความยั่งยืน

๑. ขยายผลการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานความปลอดภัย NR๒ SAFE MODEL สู่วิทยาลัย โรงเรียน สร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ในโรงเรียนและชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในกิจกรรมความปลอดภัย นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการความปลอดภัย และสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรอย่างต่อเนื่องเพื่อการขับเคลื่อนงาน
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน โดยจัดอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับบุคลากรในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบฐานข้อมูลความปลอดภัยที่เชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับสพท. สร้างระบบกำกับติดตามและรายงานผลการดำเนินงานที่โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ สร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยอย่างยั่งยืนในโรงเรียนและชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในกิจกรรมความปลอดภัย
๓. ประเมินผลและปรับปรุงโมเดลอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ๓ ปี ด้วยการถอดบทเรียนจากสถานการณ์และผลการดำเนินงานจริง และบูรณาการแนวทางการความปลอดภัยเข้ากับนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนในสังกัด เพื่อสร้างความยั่งยืนของโมเดล

ข้อเสนอแนะ

๑. ส่งเสริมการใช้ NR๒ SAFE Model อย่างต่อเนื่อง
๒. ควรขยายภาคีเครือข่ายให้กว้างและหลากหลายมากขึ้น
๓. ควรติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำข้อมูลมาพัฒนา ปรับปรุงการบริหารงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียน
๔. ควรสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณในการดำเนินงานด้านความปลอดภัย

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๖๗). นโยบายและจุดเน้นของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๖๙.
[https://www.spmmsk.go.th/wp-content/uploads/๒๐๒๕/๐๑/นโยบาย-สพฐ.
๖๘๖๙_compressed.pdf](https://www.spmmsk.go.th/wp-content/uploads/๒๐๒๕/๐๑/นโยบาย-สพฐ.๖๘๖๙_compressed.pdf)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๖๗). คู่มือการบริหารศูนย์บริหารความสุขและ
ความปลอดภัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. [https://cdn๓.me-qr.com/pdf/a๕๑๗cf๓d-
๙๙๐c-๔๓๕๗-๙edd-d๗๓b๕d๖๓๖da๗.pdf](https://cdn๓.me-qr.com/pdf/a๕๑๗cf๓d-๙๙๐c-๔๓๕๗-๙edd-d๗๓b๕d๖๓๖da๗.pdf)

โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้. (๒๕๖๗). โรงเรียนปลอดภัยทั้งระบบด้วย Safety Qa Model.
[https://absaohai.ac.th/_files_school/๑๙๑๐๒๙๕๑/data/๑๙๑๐๒๙๕๑_๑_๒๐๒๔๐๗
๒๖-๑๔๔๘๕๗.pdf](https://absaohai.ac.th/_files_school/๑๙๑๐๒๙๕๑/data/๑๙๑๐๒๙๕๑_๑_๒๐๒๔๐๗๒๖-๑๔๔๘๕๗.pdf)

โรงเรียนบดินทรเดชา. (๒๕๖๖). การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนด้วย
กระบวนการ BSS MODEL ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖.
<https://qa.bodin.ac.th/wpcontent/uploads/๒๐๒๔/๐๗/BEST-BSS-MODEL-.pdf>

OBEC Fair Share and Learn 2025

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

NARATHIWAT PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2